

تبعیت از حکم حاکم شرع در مسأله رویت هلال بر همگان لازم است

مسئول ستاد ترویج احکام گفت: اگر در مسأله رویت هلال ماه اختلاف پیش آید و از طرق مختلف رویت، هلال ماه ثابت نشود، اما برای حاکم شرع و ولی امر ثابت شود و براساس آن حکم کند، تبعیت از آن بر همگان لازم است...

مسئول ستاد ترویج احکام گفت: اگر در مسأله رویت هلال ماه اختلاف پیش آید و از طرق مختلف رویت، هلال ماه ثابت نشود، اما برای حاکم شرع و ولی امر ثابت شود و براساس آن حکم کند، تبعیت از آن بر همگان لازم است.

حجت الاسلام محمدحسین فلاحزاده، مسئول ستاد ترویج احکام در گفت‌وگو با خبرنگار خبرگزاری رسا با اشاره به نزدیک بودن ماه مبارک رمضان خطاب به مؤمنان، افرادی که مکلف به روزه هستند و کسانی که مکلف به روزه نیستند، توصیه کرد در جاهایی که امکان دارد، هوا روشن است و مانعی برای دید وجود ندارد به همراه چند نفر، استهلال ماه که امری استحبابی است را انجام دهند. وی افزود: اصل رویت هلال امری شخصی است و خود فرد باید ماه را ببیند یا از دو نفر عادل که ماه را دیده‌اند بشنود یا عده‌ای بگویند که به گفته آنان اطمینان پیدا کند ولو این‌که عادل هم نباشند و یا از اول ماه شعبان در حالی که ثابت شده باشد، سی روز بگذرد و یا این‌که حاکم شرع ثبوت آن را حکم کند.

حجت‌الاسلام فلاحزاده با بیان این‌که اثبات رویت هلال ماه به خود فرد برمی‌گردد و تقلیدی نیست، اما طرق ثبوت اول ماه امری تقلیدی است، اظهار داشت: هر فردی طبق فتوای مرجع تقلید خود باید بررسی کند که راه‌های ثبوت اول ماه را کدام یک از موارد فوق ذکر کرده‌اند.

وی با بیان این‌که رویت هلال ماه از وظایف حاکم شرع نیست، بلکه وظیفه هر فردی است، خاطرنشان کرد: مسأله حکم حاکم شرع به شخص بر نمی‌گردد و مانند رویت هلال نیست که خود ماه را ببیند، اما وقتی حکمی از سوی حاکم شرع صادر شود، تبعیت از آن لازم است.

مسئول ستاد ترویج احکام با اشاره به اصل استهلال اظهار داشت: مستحب است که افراد خود استهلال کنند به این معنا که اگر هر فردی خود ماه را دید و یا از دو نفر عادل شنید، برایش حجت شرعی است.

وی با بیان این‌که حکم حاکم شرع فصل الخطاب است، گفت: اگر در مسأله رویت هلال ماه اختلاف پیش آید، وضعیتی به وجود آید که هلال ماه دیده نشود و از طرق مختلف رویت، هلال ماه نیز ثابت نشود، اما برای حاکم شرع و ولی امر ثابت شود و براساس آن حکم کند، باید همگان از آن تبعیت کنند.

حجت‌الاسلام فلاحزاده یادآور شد: فقها و مراجع تقلیدی که حکم حاکم شرع را یکی از طرق ثبوت اول ماه می‌دانند، در این‌باره تبصره‌ای دارند مبنی بر این‌که اگر مکلف مطمئن شود حاکم شرع در اعلام اول ماه اشتباه کرده می‌تواند تبعیت نکند که البته این امر برای مکلفین و مقلدین ثابت نخواهد شد و مشکل است بتوانند بفهمند حاکم شرع اشتباه کرده است.

وی با بیان این‌که بر طبق نظر علمی و فقهی تعارضی در نظر حاکم شرع و مراجع تقلید پیش نخواهد آمد، ابراز داشت: اختلاف برمی‌گردد به طرق ثبوت اول ماه که آیا تمام این راه‌ها طبق روش‌های ثبوت اول ماه است یا خیر و بحث جدی مطرح شده در سال‌های اخیر هم آن است که رویت با چشم مسلح کافی است یا خیر. هرچند هم در این امور تفاوت نظر وجود داشته باشد، اما بین فتوای فقیه و حکم حاکم شرع تعارضی پیش نخواهد آمد.

مسئول ستاد ترویج احکام با اشاره به این‌که تمام مراجع تقلید به یک شکل حکم نمی‌کنند و فقها از گذشته گفته‌اند که اگر حاکم شرع یا مرجع تقلید جامع الشرایطی حکم بر اثبات اول ماه کرد، تبعیت بر دیگران واجب و لازم است، تصریح کرد: نتیجه تفاوت در اصل طرق اول ماه در این مسأله که امروز یا فردا اول ماه است، ظاهر می‌شود.

وی در این خصوص توضیح داد: اگر مکلفی مقلد مرجع تقلیدی است که رویت با چشم مسلح را کافی نمی‌داند و به طور فرض ولی فقیه و حاکم شرع براساس رویت با چشم مسلح اعلام به حکم اول ماه کرده است، مکلف نظر مرجع تقلیدش مبنی بر این‌که رویت هلال ماه با چشم مسلح کافی نیست را بداند و بداند حاکم براساس رویت با چشم مسلح اعلام به حکم کرده است، می‌تواند بر مبنای مسأله و مبنای فقهی مرجع تقلید، طبق وظیفه خود عمل کرده و مخالفت هم در این خصوص جایز نیست.

حجت‌الاسلام فلاحزاده خاطرنشان کرد: اعلام مراجع تقلید و حتی اعلام حاکم شرع به معنای حکم نیست چرا که حکم باید تصریح به حکم شود، اما اگر فرمودند برای ما ثابت شده است، این ثبوت اگر اطمینان‌آور و یقینی باشد برای مکلفان حجت و تبعیت از آن لازم است، اما اگر اطمینان نیاورند و فرض این‌که اعلام کردند برای ما ثابت شده فردا اول ماه رمضان است و افرادی در این خصوص شک داشتند، می‌توانند آن روز را به عنوان آخر ماه شعبان حساب کرده و روزه هم در آن روز واجب نیست و البته باید این نکته را هم بدانند که مخالفت با مراجع معظم تقلید و مخالفت با ولی امر و یا حکم ایشان جایز نیست.

وی با بیان این‌که اصل مراجعه به فتوای مرجع تقلید در طرق ثبوت اول ماه و سنخیت رویت به عنوان مراجعه مقلد به مرجع تقلید است نه به عنوان کارشناس، افزود: امروزه برای این‌که مراجع معظم تقلید و به خصوص رهبر معظم انقلاب در مسأله ثبوت اول ماه کارشناس هستند و بحث رویت هلال و کیفیت رویت را به خوبی می‌دانند، مقلد می‌تواند به عنوان نظریه کارشناس و خبره که اعلام می‌کند فردا اول ماه است، ولو این‌که حکم نکند، از این نظر تبعیت کند.

این فعال عرصه ترویج احکام دینی با بیان این که اگر ولی فقیه یا مرجع تقلیدی از باب اطمینان به کارشناس و خبره بودن آنان، بفرمایند برای ما اول ماه ثابت شده است، مقلد باید تبعیت کند، تصریح کرد: اینجا دیگر بحث تقلیدی نیست بلکه بحث مراجعه به کارشناس است و حتی مراجع تقلید و فقها درباره رویت اول ماه فرموده اند « اگر برای کسی از تقویم مقومین و نظر اخترشناسان هم اطمینان و یقین حاصل شود که فردا اول ماه است باید براساس همین اطمینان و یقین خود عمل کند«. وی با اشاره به خبرهای رسیده مبنی بر این که هلال ماه رمضان غروب چهارشنبه قابل رؤیت خواهد بود و پنجشنبه به عنوان اول ماه رمضان است، اظهار داشت: ماه مبارک رمضان ماه خداوند متعالی است که لطف و کرمش شامل همه بندگان خواهد بود. حجت‌الاسلام فلاح‌زاده در پایان خواستار شد: همه مؤمنان برای این میهمانی الهی که به فرمایش پیامبر اکرم(ص) « خداوند با برکت، مغفرت و رحمت از بندگان خود پذیرایی می‌کند«، آماده شوند تا در این ضیافت الهی بتوانند با انجام آداب ماه مبارک رمضان، اعمال آن، دعاهایی که وارد شده و به خصوص شب‌های قدر و دعا‌های آخر این ماه شریف از این ضیافت الهی بهره‌مند شوند.